

Zápis ze 7. jednání Komise RHMP pro udržitelnou energii a klima dne 24. 11. 2021

(Místo konání: online - platforma Webex)

Účastníci: Martin Bursík, Petr Hlubuček, Jan Chabr, Tomáš Murňák, Jiří Knitl, Vladimír Schmalz, Jiří Tencar, Štěpán Kyjovský, Ivan Jacko, Jaroslav Klusák, Jaroslav Mach, Ondřej Boháč, Kateřina Schön, Jan Šurovský, Tomáš Voříšek, Vojtěch Vosecký

Omluveni: Adam Scheinherr, Petr Hlaváček

Hosté: Zuzana Drhov, Alena Vondroušová, Tereza Líbová, Daniel Vondrouš

Program:

- 1) Strategie cirkulární ekonomiky hl. m. Prahy (V. Vosecký)
- 2) Monitorovací zpráva Implementačního plánu adaptační strategie a zásobník projektů (K. Schön)
- 3) Standardy hospodaření s dešťovou vodou (K. Schön)
- 4) Zpráva o činnosti energetického manažera (J. Klusák)
- 5) Zahraniční cesty - informace o účasti na COP26 v Glasgow, exkurzi do Helsinek a Curychu (T. Voříšek, M. Bursík, P. Hlubuček)
- 6) Rozvoj decentralizované energetiky jako tlumící faktor nárůstu cen energií (T. Voříšek)

Průběh a hlavní výstupy jednání:

Úvodní slovo pana náměstka Hlubučka: Klimatický plán sbírá úspěchy, obsahuje konkrétní opatření. Oceňuji jeho existenci a možnost jej prezentovat v Glasgow na konferenci COP26.

Martin Bursík informoval o zpracování kvalitní grafické podoby Klimaplánu nejdříve v angličtině, takže bylo možné jej přivést a prezentovat na konferenci v Glasgow.

1) Strategie cirkulární ekonomiky hl. m. Prahy

Vojtěch Vosecký prezentoval návrh Cirkulární strategie Prahy.

Strategie je nyní v připomínkovém kolečku v rámci Magistrátu HMP a dotčených organizací. Byla představena a zaslána k vyjádření městským částem a zveřejněna na webu k připomínkování veřejnosti.

Cirkulární ekonomika je zajímavý koncept, který nabízí řadu konkrétních řešení – v oblasti potravin, stavebnictví, odpadů či využívání vody včetně odpadní. Jde o nový koncept, který může pomoci řešit snižování emisí CO₂ spotřebovaných při výrobě příslušných produktů až o 45 %.

V rámci města běží několik pilotních projektů. Koncepce a strategie je třeba pro zapojení dalších subjektů – odborů města, organizací města, městských částí i soukromého sektoru.

Strategie má 3 základní části:

- 1) Úvod věnující se obecně pojmu cirkulární ekonomika, jak zapadá do evropských, národních a městských politik, kde je v této oblasti Praha nyní, jak probíhal proces přípravy.

- 2) Návrhová část obsahuje 7 oblastí – 4 tematické (Stavebnictví, Voda, Zemědělství a potraviny, Odpady) a 3 průřezové sektory (veřejné zakázky; podpora podnikání, inovace, komunikace; řízení a implementace). Pro každou ze 7 oblastí je navržen strategický cíl, rozpracovaný do specifických cílů a realizován skrze navržená opatření – kterých je celkem 73.
- 3) Třetí částí jsou přílohy, z nichž podstatnou částí jsou Projektové karty s celkem 34 konkrétními projekty.

Stavebnictví je příklad sektoru, který má velký potenciál. Stavební odpad tvoří 74 % veškerého odpadu. Tato oblast obsahuje 4 specifické cíle – například město jako materiálová banka či snížení množství stavebního odpadu realizací demoličních postupů, které umožňují znovuvyužití materiálů.

Cílem je nyní předložení Radě HMP k projednání a následně Zastupitelstvu HMP ke schválení.

Proběhla diskuse o některých připomínkách.

Kateřina Schön vznesla dotaz, jak vnímá strategie specifický cíl týkající se BIM. Upozornila, že BIM není dobře pochopen. Víme, že státní instituce např. SFDI a SFŽP již BIM využívají, v rámci HMP zatím ale pilotní projekty a dobrá praxe nejsou. Kompetenční centrum k BIM vzniklo v gesci radního Chabra.

Odpověď: Zuzana Drhová za Pražský inovační institut, který Strategii zpracoval, odpověděla, že BIM je zmiňováno v oblasti Stavebnictví a v oblasti veřejných zakázek. Na kapitole se podíleli experti ze stavebnictví, se kterými bude tato připomínka prodiskutována.

Martin Bursík uvedl, že Strategie CE je komplementární ke Klimatickému plánu a doporučil následně dle strategie updatovat Klimatický plán.

Jaroslav Mach uvedl, že dokument má jasnou strukturu a věcné návrhy. Vznesl dotaz ke kartě Cirkulární pravidla udržitelné výstavby – s kým bylo komunikováno a řešeno?

Odpověď: Pravidla připravuje IPR a v rámci této práce budou osloveni i další městské organizace - TSK, DPP, PDS a další.

Zuzana Drhová uvedla, že v rámci jednání s TSK byly doplněny 2 projektové karty.

2) Monitorovací zpráva Implementačního plánu Strategie adaptace na klimatickou změnu a zásobník projektů

Byla představena průběžná Monitorovací zpráva k plnění Implementačního plánu Strategie adaptace na klimatickou změnu HMP, která je předkládána každoročně.

Rada HMP 8. 11. 2021 již schválila **Standardy pro hospodaření s dešťovou vodou a Standardy pro výsadbu a péči o uliční stromořadí**. Oba tyto navazující dokumenty budou rozeslány příslušným organizacím, které se jimi mají řídit. Jsou k dispozici na stránkách www.adaptacepraha.cz.

V zásobníku adaptačních projektů je 375 projektových karet (265 projektů, 110 záměrů) – zelená infrastruktura, modrá infrastruktura, studie, ekologické projekty. Jedním z výsledků již realizovaných projektů je např. **Metodika ozeleňování vnitrobloků**. Informace o adaptační strategii, implementačním plánu i projektech jsou na stránkách www.adaptacepraha.cz.

3) Standardy hospodaření se srážkovými vodami (HDV) na území HMP

Standardy hospodaření se srážkovými vodami schválila Rada HMP 8. 11. 2021. Na přípravě se podílelo široké spektrum účastníků a dotčených organizací: LHMP, IPR, OCP, PVS, TSK, developeři, kteří chtějí řešit HDV atp. Přípravu koordinoval pan Stránský z ČVUT. Standardy řeší zejména objekty modrozelené infrastruktury (MZI). Hlavními správci této infrastruktury za HMP je OCP MHMP, LHMP, PVS a TSK. Jsou k dispozici na stránkách <https://adaptacepraha.cz/manualy-hl-m-prahy/>

Pan ředitel Boháč uvedl, že na politické i věcné úrovni mají HDV velkou podporu. IPR nyní připravuje věcnou novelu Pražských stavebních předpisů (PSP) a bude se snažit do nich co nejvíce zakomponovat principy modrozelené infrastruktury. Záleží také na dalším jednání se státní správou. V lednu IPR plánuje k PSP odbornou diskusi, aby bylo vyjasněno, jaká jsou témata a možnosti.

4) Zpráva o činnosti energetického manažera

Energetický manažer HMP Jaroslav Klusák představil dosavadní výsledky práce svého šestičlenného týmu v oddělení energetického manažera OCP MHMP. Podařilo se např. připravit a ustavit příspěvkovou organizaci města - **Pražské společenství obnovitelné energie (PSOE)**. Přihlásilo se 260 prvotních zájemců (napůl rodinné a bytové domy) o zapojení do PSOE. Podrobné informace a možnost připojit se jsou na stránkách www.pripojdam.cz.

Tým připravil **projekty nových výroben OZE a investic do energetických úspor**, které využijí dotace z programů: Nová Zelená úsporám, Modernizační fond či ELENA. Podány byly už 4 balíky projektů do Modernizačního fondu – programu RES+, které počítají s celkovou dotací 25 mil. Kč, výrobou 3 tis. MWh/rok elektřiny z OZE, úsporou nákladů ve výši 7 mil Kč ročně.

V rámci zavádění **energetického managementu** je prováděna konsolidace energetických dat města a MČ na jednom místě; oddělení získalo zplnomocnění už od 28 městských částí; běží příprava na certifikaci energetického managementu (ISO 50 001) v roce 2023.

5) Zahraniční cesty

Tomáš Voříšek představil hlavní zahraniční cesty představitelů Prahy, spojené s Klimatickým plánem

Helsinky (11. – 13. 10.2021) zaměřena na: prohlídku energocentra Katri Vala, seznámení se způsobem provozu SZT ve městě, městskou strategií jeho dekarbonizace.

Zürich (1. - 3. 11.2021) – součástí byla návštěva energocentra na využití tepla odpadních vod, spalovny kalů, bioplynové stanice, stanice výroby biometanu.

COP26, Glasgow (9. - 11. 11.2021) - Martin Bursík představil cestu zástupců města na **konferenci stran úmluvy o klimatické změně COP 26 v Glasgow**.

Participace Prahy se odehrála následujícími způsoby:

1. Účast Prahy v iniciativě „Race to Zero“ UNFCCC,
2. Primátor Hřib - podpis rezoluce Paktu svobodných měst,
3. Prezentace Klimatického plánu Prahy na samostatném side-eventu,
4. Účast na panelové diskusi k dekarbonizaci vytápění,
5. Bilaterální jednání s městy: Paříž (náměstek primátorky pro ekologickou tranzici, klima a energii Dan Lert); Vídeň (radní pro životní prostředí Jürgen Czernohorsky), Londýn (náměstkyně starosty pro ŽP a

energetiku Shirley Rodrigues), Budapešť (náměstkyně primátora Kata Tüttöa, poradkyně primátora pro klima Ada Amon);

6. Další podstatná jednání: Ed Milliband, John Prescott.

Shrnutí výsledků jednání konference - Glasgowský klimatický pakt:

- existuje shoda na tom, že cílíme na stabilizaci globální teploty na + 1,5° C (již se nemluví o 2,0°C),
- dobrovolné závazky států nás posunuly ze 3,7° C v Paříži na 2,4 °C v Glasgow, ale je to stále málo,
- na nové aktualizované závazky nebudeme čekat 5 let jako doposud, ale k jejich revizi bude docházet každoročně (příští v 11/2022 na COP27 v Egyptě),
- navzdory změkčení textu o vystupování z uhlí na „*snížování výroby energie z uhlí, která nezachycuje uhlík a odstranění neefektivních dotací do fosilních paliv*“ je jasné, že uhlí končí, vůbec poprvé zmíněna fosilní paliva jako hlavní důvod klimatické krize,
- explicitně je uvedena nezbytnost ochrany a obnovení divočiny – 20 mld. USD na ochranu lesa,
- většina zemí se zavázala zastavit odlesňování do 2030,
- rozvinuté země souhlasily se zdvojnásobením fondu pro adaptaci (po zprávě UN, že náklady na adaptaci chudých zemí budou 5-10x vyšší než finanční pomoc). EU oznámila 100 mil. EUR, s přehledem největší příspěvek,
- více než sto zemí podepsalo globální závazek snížit emise metanu o 30% do 2030 ve srovnání s 2020. Čína se zavázala v separátní smlouvě s USA,
- nebylo dosaženo dlouho slibovaných 100 mld. USD ročně pro chudé země výměnou za to, že nebudou budovat uhelné a plynové elektrárny (předpoklad dosažení 2023),
- EU a USA se nepodařilo prosadit vytvoření programu finanční asistence na pomoc se ztrátami a škodami způsobenými klimatickou změnou a ztrátami lidských životů
- ale současně jsme 6 let od ratifikace. Proces jde pomalu, to je největší slabina, prohráváme závod s časem. Trefně to popsal londýnský starosta Shadiq Khan slovy: „*Ve městech pracujeme, státy brzdí.*“

Diskuse:

V Glasgow bylo vidět, že se všichni vydávají stejnou cestou. Záleží hlavně na městech a regionech, jak závazky naplní a odpracují. ČR nemůže být ostrůvkem uprostřed světa, který půjde jinou cestou. Většina zemí své závazky na konferenci vyjádřila nebo alespoň zaslala.

Petr Hlubeček uvedl, že šlo o inspirativní návštěvy, které například přispěly k tomu, že bylo dohodnuto, jakou cestou jít v případě projektu energocentra HMP na Císařském ostrově.

6) Rozvoj decentralizované energetiky jako tlumící faktor nárůstu cen energií (T. Voříšek)

Tomáš Voříšek přednesl prezentaci.

Meziroční nárůst ceny silové elektřiny pro HMP na rok 2022: o min. 2700 Kč/MWh vč. DPH.

Meziroční nárůst ceny plynu (komodity) pro HMP na rok 2022: o min. 1200 Kč/MWh vč. DPH.

Meziroční nárůst ceny tepla na rok 2022: o cca 180 Kč/GJ či rovněž 650 Kč/MWh vč. DPH

Vše bude mít zásadní dopad na rozpočet HMP (odhad je zvýšení o více než 1 mld.).

Jsme v situaci, kdy mělnický zdroj dodává velkou část tepla, stoupá cena povolenky. Situace bude vážná.

Cestou jsou nové projekty decentralizované energetiky:

Na prvním místě jsou **instalace střešní fotovoltaiky - FVE**. Každá obec, městská část a subjekt by měly hledat plochy pro jejich instalaci. Ze zkušeností vyplývá, že v průměru cca 40-50 % roční spotřeby elektřiny většiny budov města by mohla být kryta lokální výrobou elektřiny v podobě FVE. Investice do FVE jsou podpořitelné dotačními tituly a cena elektřiny z tohoto zdroje pak vychází na méně než 2 Kč/kWh.

Tržní potenciál mají i **instalace jednotek KVET – kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerační jednotky)** na plyn tam, kde se dnes plynem topí. Investice lze také podpořit z dotačních zdrojů. Investiční náklady a cena elektřiny ve srovnání s FVE jsou vyšší.

Diskuse:

Pan Schmalz vnesl dotaz, jak je na tom HMP se zajištěním ceny tepla a energie na příští rok? Proč nebyla cena fixována dříve? Odběrový diagram se v roce 2020 nelišil od 2021 a nebude se lišit ani nadále. Kdo řídí centrální nákup energií? Jaká je strategie centrálního nákupu i pro organizace města?

Město nekontroluje Pražskou teplárenskou. V kontextu snižování uhlíkové stopy a emisí nás to staví do složité pozice.

Tomáš Voříšek: Centrální nákup elektřiny funguje jako postupné zadávání jednotlivých tranší na burze za násobící koeficient, každý rok se začíná znovu. Nyní nakoupeno 50 % plynu k dnešnímu dni. Kupuje se v průběhu roku, realizuje odbor VEZ, strategie není zcela moudrá.

DPP má například nakoupeno vše. Doporučení je nakupovat na více let, zlepšit systém centrálního nákupu, aby nebyl závislý na lidském faktoru. Funkční strategií centrálního nákupu používá řada měst.

Jaroslav Klusák uvedl, že oddělení energetického manažera již s VEZ jedná a bude se snažit o přehodnocení systému centrálního nákupu, včetně získání poradce, a nastavení dlouhodobějšího systému. Centrální data i data z MČ budou velmi nápomocny.

Jan Chabr uvedl, že nákup energií je historický problém, kdy si dříve město nakupovalo různě, jednotlivé odbory i organizace si soutěžily nákup sami. Při hledání řešení na konsolidaci padlo rozhodnutí, aby centrální nákup dělal odbor VEZ, situace na trhu byla tehdy jiná, systém byl doporučen poradenskými agenturami. Město je méně akceschopné než jiné subjekty a tedy neumí pružně reagovat na výkyvy na trhu. Obchodování s energiemi na trhu není triviální záležitost. S odborem HOM je hledáno řešení, které bude podrobena důkladnější analýze, aby bylo udržitelné.

Pokud jde o teplo, zbavení se PT bylo historickou chybou. Důležitá je cena. Jsme v situaci, kdy majitel zdroje má silný závazek s majitelem distribuční sítě a tedy je třeba se se všemi dohodnout. Potřebujeme dospět k memorandu mezi HMP, Veolia a ČEZ.

Tomáš Voříšek: Vedle prodeje PT bylo další chybou vyvedení pozemků města soukromým subjektům. Bylo by dobré situaci zmapovat nezávislou entitou a navrhnout řešení.

Vladimír Schmalz: Není třeba se detailně zabývat tím, co bylo, potřebujeme se dívat na současnou situaci a do budoucna. Nepotřebujeme usnesení, může si vzít pod sebe radní Chabr, vést jednání, požádat o data a ty pak zpracovat.

Navržené usnesení:

Komise doporučuje RHMP neprodleně požádat společnost Veolia Energie ČR, a.s., o podrobnou kalkulaci ceny tepelné energie pro rok 2022 u všech organizací, které na území Prahy vlastní a které mají licenci na výrobu a dodávku tepelné energie, tedy především společností Pražská teplárenská, a.s., a Veolia Energie Praha, a.s.

Schváleno – 14 pro, 0 proti, 0 se zdrželo

Zapsal: Daniel Vondrouš

Ověřil: Martin Bursík